

Tema: Intellektuella funktionsnedsättningar

Här kommer en lektionsplanering från oss på Sanomas vård- och omsorgsutgivning. Denna gång fokuserar vi på intellektuella funktionsnedsättningar, dels med anledning av släppet av vår nya bok *Funktionsförmåga och funktionsnedsättning - nivå 1*, dels med anledning av att Världsdagen för Downs syndrom närmar sig (21/3). Du kan antingen använda planeringen i sin helhet eller skraddarsy den för att den ska passa dig och dina elever.

1. Be eleverna läsa igenom de sidor ur *Funktionsförmåga och funktionsnedsättning - nivå 1* som tillhör den här lektionsplaneringen. Under läsningen ska de besvara avsnittens Kan du nu-frågor och välja ut en sak som de tycker är intressant.
2. Låt eleverna redovisa vad de svarat på **Kan du nu-frågorna** och på vad de valt ut som intressant i grupper. Avsluta gärna med att alla grupper berättar vad som sagts.
3. Se någon av filmerna som finns på Svenska Downföreningens hemsida tillsammans med eleverna: <https://www.svenskadownforeningen.se/ny-foralder/valkommen-till-var vardag-2/>

Ge eleverna några minuter till att skriva ner sina tankar om filmen. Vilka frågor har uppstått? Vilka nya insikter har de fått? Var det någon scen som påverkade dem extra mycket? Låt dem berätta för varandra i par eller grupper, alternativt i helklass, beroende på vilket du tror kommer att ge dem mest.

4. Arbeta med ett etiskt dilemma. Låt eleverna läsa dilemmat och frågorna som följer efter det. Dela sedan in dem i grupper så att de kan diskutera frågorna i grupper först. Avsluta därefter med en helklassdiskussion där ni vrider och vänder på dilemmat ur olika perspektiv tillsammans.

Om ni redan arbetat med etik och etiska teorier som sinnelagsetik, konsekvensetik och pliktetik kan ni också med fördel resonera utifrån de olika teorierna och fördjupa diskussionen ytterligare.

Ett etiskt dilemma – Alma vill flytta ihop med Maria

Alma är en 27-årig kvinna med en måttlig intellektuell funktionsnedsättning. Hon bor på ett gruppboende och har ett deltidsjobb på en secondhandbutik där hon trivs. Alma har nyligen börjat dejta en tjej som heter Maria, som hon träffade genom Tinder. Maria verkar vara snäll, men personalen vet inte så mycket om henne och de är oroliga för att Alma ska bli utnyttjad. Alma har nämligen fått ett stort arv efter sin mormor som hon gärna berättar om för alla och gärna delar med sig av.

Alma har uttryckt en önskan att flytta ihop med Maria, vilket skulle innebära att hon lämnar gruppboendet och stödet hon får där. Personalen är delade i frågan. Vissa anser att Alma har rätt att fatta sina egna beslut och att de bör stödja hennes önskan att leva ett självständigt liv. Andra är oroliga för att Alma kanske inte fullt ut förstår de potentiella riskerna och för att hon kan bli utnyttjad eller hamna i en sårbar situation. De anser att de ska övertala Alma om att bo kvar på boendet.

Frågor att fundera kring och diskutera

1. Hur kan personalen agera för att stödja Almas rätt till självbestämmande och självständighet i den här situationen?
2. Hur kan personalen minska risken för att Alma blir lurad och utnyttjad?
3. Vilka konsekvenser kan det få att hindra Alma från att flytta ihop med Maria?
4. Har personalen rätt att lägga sig i Almas situation överhuvudtaget, eller ska de låta Alma välja själv?

